

§. II. Secundo ut animam ab omnibus terrenis avellant.

Verum differentia est inter nautas & hominem agrotantem, illi enim dum merces in mare projiciunt, saltem affectum mercium retinent: sed ager ut rite ad aternitatem & ad suscipiendum Extremae Unctionis Sacramentum se disponat, non solum res terrenas, sed rem etiam terrenarum affectum, ut tanto fit expeditior ad pugnam, ad quam Sacramento inungitur, abjicere debet. Inter omne aucupii genus nihil est deliciosius, nihil summi Principibus dignius, venatione ardearum. Ardea e lacinus & vivatis a pabulo piscium & ranarum redux in aera flevat, & subito advertit falconem pernici volatu sibi imminentem: quid agit? quia fugere non potest inimi cum volacrem, ad pugnā sese parat, & ante omnia, ne stomachi pondere praevertatur, pisces, & omne pabulum quod devoraverat, ex intimis visceribus expulit & eructat. Mi Christiane, postquam inanē hujus mundi, ejusque deliciarum pabulum paululum gustasti, avolandum tibi est in aternitatem: verum ecce! abitricium infidias fruit infernalis falco, qui animam tuam perdere, & in aternam perniciem trahere fatigat. Quid agendum? declinare non potes praemia quae tibi movet: ergo deestandum, & ante omnia necesse est, ut ab omnibus terrenis nimis evacues, injuste devoratum ac sineceram notam confessionem, Communionem, aliaque pia opera procurandam est. Notata dignissimum videtur, quod S. Lucas Evangelista de justo Simone, qui expectabat Redemptionem Israel, enunciat: Non visurum se mortem: (Joan. 2.) antequam videret Christum Domini! Mirabile dictum! non visurum mortem! an ergo mori iustorum nihil est aliud, quam videre mortem? omnino nihil est aliud? & e diverso mori impiorum nihil est aliud, quam videri a morte! Explicite! Basilicus in paucis nocentissimus serpens adeo penetranti veneno target, ut solo aspectu hominem interficiat. Si vero ab homine viva praevenerit, ipse serpens occumbit, prout docet S. Ambrosius in Plal. 118. Ipse serpens mori dicitur, si fuerit hominis praevocatus aspectu. Eadem proportio nalter differentia est inter mortem iustorum & impiorum: mors ab hominibus iustis praevidetur, & praevenerit confessione, communiōne, aliaque sacris operibus, ideo illis non nocet. Mors autem homines impios viva praevenerit, & imparatus invenit, ideo illos veneno insanabili intoxicat, & in interitum praecipitat, &c. Quæres, an in ultima illa confessione, quod SS. Eucharistiae viaticum, & Extremae Unctionis Sacramentum, praecedat, exponenda etiam sint venialia? Ineptā interrogatio! Peccata venialia tam parum sunt materia necessaria hujusquam aliarum confessionum, quia vi contritionis universalis saltem indirecte delentur per absolutionem sacerdotalem: quod si etiam non delentur per Sacramentum Confessionis, expun-

guntur per Sacramentum Extremae Unctionis: si enim hoc ex institutione Christi remittit peccata mortalia ignorata, & bona fide in confessione omnia iuxta illud; si in peccatis sit remissionem ei; quanto magis venialia? Oleum inter alia habet hanc indolem, ait Plinius, ap. Weber. art. dicit. font. 48. ex. 5, ut inuncta omnia uti muscas, scarabæos, chrysopes, vespas & alia, si capite inuncto soli exponantur, celeriter interimit. Quid sunt venialia, nisi minoris generis animae insecta? haec sacro oleo tinguntur, praefertim si sol justitiae in SS. Eucharistiae Viatico accedat, in momento delentur, occiduntur, exterminantur.

§. III. Terrio ut confessionem & alia opera bona faciant.

Sed nondum satis! Extrema Unctio Sacramentum est vivorum: ergo praerequisitū statum gratiae: ergo status gratiae ante omnia per se ratam ac sinceram notam confessionem, Communionem, aliaque pia opera procurandam est. Notata dignissimum videtur, quod S. Lucas Evangelista de justo Simone, qui expectabat Redemptionem Israel, enunciat: Non visurum se mortem: (Joan. 2.) antequam videret Christum Domini! Mirabile dictum! non visurum mortem! an ergo mori iustorum nihil est aliud, quam videre mortem? omnino nihil est aliud? & e diverso mori impiorum nihil est aliud, quam videri a morte! Explicite! Basilicus in paucis nocentissimus serpens adeo penetranti veneno target, ut solo aspectu hominem interficiat. Si vero ab homine viva praevenerit, ipse serpens occumbit, prout docet S. Ambrosius in Plal. 118. Ipse serpens mori dicitur, si fuerit hominis praevocatus aspectu. Eadem proportio nalter differentia est inter mortem iustorum & impiorum: mors ab hominibus iustis praevidetur, & praevenerit confessione, communiōne, aliaque sacris operibus, ideo illis non nocet. Mors autem homines impios viva praevenerit, & imparatus invenit, ideo illos veneno insanabili intoxicat, & in interitum praecipitat, &c. Quæres, an in ultima illa confessione, quod SS. Eucharistiae viaticum, & Extremae Unctionis Sacramentum, praecedat, exponenda etiam sint venialia? Ineptā interrogatio! Peccata venialia tam parum sunt materia necessaria hujusquam aliarum confessionum, quia vi contritionis universalis saltem indirecte delentur per absolutionem sacerdotalem: quod si etiam non delentur per Sacramentum Confessionis, expun-

id salvantur, qui alioquin damnarentur: sed cur hoc? percipe explicationem: sunt permitti, qui ex oblivione peccatum aliquod mortale in Confessionali omiserunt: sunt, qui ab improvviso mortis aut mortis vehementiam sentibus adeo desolantur, ut Confessionis dependenz inhabiles fuerint: sunt, qui in ipsa actuali Confessione circa essentialia requisita errorem committunt, ut ipsi inadverentibus defectus substantialis vel in attritione vel in Confessione, vel in ipsa Sacramentali absolutione intervenit; isti omnes in praesentissimo perreundi periculo versantur. Verum hi omnes defectus per Sacramentum Unctionis suppleantur; hoc enim ex attrito facit contritum, & si in peccatis sit venientiarum ei. Sicut oleum ferrum a rubigine; ita hoc Sacramentum animam a peccatis purgat, sicut oleum occidit muscas & alia insecta; ita hoc Sacramentum saperum reliquias delcet. Porro Cornelius a Lap. loc. cit. de hoc Sacramento affirmat, dicens: Multi recta in calum avolant, aut breviter in purgatorio expiuntur, alioquin diu in eo exstant. Si tibi non sufficiant verba Cornelii, quod hoc Sacramentum animam praefertur a purgatorio, sine quo decedens longissimo tempore peccatorum reliquias in flammis purgantibus exflare cogitur, testis esse potest sanctus Joannes de Deo, (Archiep. Inscr. de Extr. Unct.) qui dum alicui infirmo hoc Sacramentum conferri vellet, infirmus inani timore periculum dilationem rogavit, sed contigit, ut, dum sanctus Joannes pro colligenda elemosyna exiret, ager mortuus interim fuerit, post mortem apparuit sancto Patri & confessus est, se ob hanc negligentiam ad poenas purgatorii per viginti annos sustinendas condemnatum esse. Idem referit Pater Nicolaus de Nice Franciscanus de Nobili aliquo, qui dum monitus esset, ut se inungi permitteret, respondit: Ne me pro tali habeatis, quia omnes illi, qui unguentum suero oleo, moriuntur. Postea sine cura Unctione repente mortuus est, & antequam sepeliretur, praesente magna populi multitudine in feretro fere elevans dixit: Quia nolui percipere extremam Unctionem, pater ex iussu Dei iudicio centum annis in purgatorio, & subjugavit: si illam perciperem non mortuus, & liberatus fuisset ex mea iniquitate. Vis plura? Habe patientiam! proxime plura! &c. &c.

7. Quæram autem sunt alia adhuc opera bona Sacramento extremae unctiois & ipsi mortis articulo praemittenda, de quibus supra mentio facta est? occurrit unum vel alterum! Sanctus Martinus postea Turonensis Episcopus, In vita l. 2. c. 10. cum et militia in patriam rediret, in via penes sylvam audivit venantium clamores, angularum strepitus, & canum latratu. Substitit circumspiciens, viditque erumpentem e nemore leporem, qui timens, tremens, palpitans, infestantibus canibus recta ad sanctum virum festinabat. Ille subsistens iustitiam canes, & substituerit? tum lepuleculum in manus recepit, Mi Christiane, tu in illo rerum articulo, non minus quam iste lepuleculus, ab orcinis canibus persecutionem patieris; consulissimum igitur est, ut pro illo periculo patronum tibi eligas, a quo in manus recipiaris, & poterit protegeris. Et quem illum? suadeo tibi vel tui status Evergetem, qui eadem tecum condicione vixit, vel Patronum, cujus nomen jam ab ipso Baptismi latice portasti, vel Angelum Custodem, cujus protectionem & custodiam per omnem vitam expertus es, vel denique sanctum, cui sacra est dies tuae mortis. Elige, quem volueris! Dein hunc sanctum iteratis suspiriis ad agnoscum tuum invitate, & quantum tempus breve est, nullo anno momento per actus fidei, spei, charitatis, resignationis, & totius merita angere fatige. Juvenis quidam Chinesis (Rosgol. eva. 2. p. 2. mir. 15.) accepit Baptismo ardentissime optabat mori. At quoniam cogitabat, deplorabatque, se nulla bona opera in alteram vitam afferre, rogabat a patre, ut cum crudeliter flagellis caderet: obsecundans pater bis eum flagris caecidit, impactis semper ducentis & amplius ictibus. Non peto a te externos id genus austeritatis actus, sed solum internos, qui sicut funt optima animi preparatio ad Sacramentum extremae unctiois, ita non minus quam illi sunt aeterna salutis meritorii.

8. Epilogus. Quæres iterum, quos ergo effectus producat Sacramentum extremae unctiois, praemissa hac, quam hodie descripsimus, preparatio? Respondeo, id proxima occasione explicari audeo! Interim paucis praesigillum cape! Haec Sacramento tanta virtus inest, ut Cornelius a Lapide in Jac. 5. de illo asserat, multi per

In Festo Nativitatis B. V. Mariae. CONCEPTUS XXVI.

De effectibus Sacramenti Extremae Unctionis.

De qua natus est Jesus, qui vocatur Christus. Math. 1.

B. V. marientibus excusat Sacramentum Extremae Unctionis, quod duplitem habet effectum.

1. Neflex Protoparentum peccatum in tam profundam miseriarum abyssum totum humanum

exultandos? cur ergo vultus omnium vulnerum principale post mortem usque distulit? O quantum mysterium! oh quantum solatium! arripere aures mi penitens Christiane! Dic quamam est differentia inter vultus quod viventes, & quod mortuo corpori infligitur? Hæc est differentia, ait S. Aug. 12. 10. in Joan. quod vultus vivo corpori insiduum sanari possit, non autem insiduum corpori mortuo. Cum igitur Christus Dominus peccatoris vultus voluerit esse patientem portam, per quam penitentes in amabilissimum cor suum intrare valeant, ita rem disposuit, ut hoc sibi vultus primum post mortem insanabili istu infligeretur. Ita in hunc locum Doctissimus Sylveira, l. 8. c. 20. q. 6. n. 28. *Christus vultus lateris vultus nobis semper patens & aperiens, ut illi subsidium & subsidium haberemus.* O Christiana Anima! gratulator tibi tantam refugii securitatem! esto peccata tua esse maxima; esse turpissima, non praclusit tibi est aditus, dummodo illis serio dolore detestetur. Vis pluribus doceri, quare crucifixi imago fit penitentibus solatio?

72. Interroga Hadrianum Lyreum l. 6. c. 13. dicit tibi crucem esse pignus & arham beatæ prædicationis. Testis est B. Jacobus de Bevanis; (Leander c. 5.) cum enim magna animi anxietate torqueretur, an aliquando in numero electorum esset collocandus, accessit Crucifixi imaginem, ibique impensas ad Dominum preces fudit. Res mira! effugis patientis Christi os suum aperuit, & clara voce illi edixit: Jacobe, sanguis meus fit tibi in signum tuæ electionis, quod dicto simul illius os, vultum, ac vestes sanguine conspergit. Interroga antiquissimum Origenum, dicit tibi hom. 39. in nom. crucem esse signum salutis. Testis est B. Jordanus Sacri Dominicani Ordinis Generalis Magister, Vir singulari doctrina, & sanctitate conspicuus; (Alphons. Clarus de Spiritu S. Crucis r. 20.) cum enim in Palestinam & loca pretiosa Christi sanguine purpurata trajicere vellet, a pæd Ptolomæidem naufragium passus, & pelago submersus est: cum ergo de illius morte varia essent hominum iudicia, ecce! supra demortui corpus lucidissima Crux tanquam totidem illius beatitudinis signa apparuerunt. Interroga S. Chrysostomum de Diuina Luc. 16. dicit tibi Crucem esse clavem paradisi. Testis est illa sanctimonialis (Ex vita S. Philipp. Ner.) quæ in mortis articulo defoliatissima a sancto Philippo Nerio in spem erecta est: clamabat ista se esse damnatam, & sanctus ostensa Crucifixi imagine quærebat: Dic Mihi, pro quo Dei Filius mortuus est? respondit illa: Pro peccatoribus; Et quamam esse tu; sum peccatrix gravissima; Bene est, subdit illi S. Philippus, ergo paradisi tuus est; quibus verbis mortuam solatio plena sacrosanctam Crucem amplexa, paulo post animam ad beatam æternitatem transfudit. Quid ex omnibus concludo? Hoc concludo: Epilo quod hæc sacratissima Crux, quæ prope adivinus, est arha prædicationis, est signum

salutis, est clavis calis, apud nos in hoc monte requiescere voluerit, sperandum est, esse haud paucos, quos Dominus Deus ad æterna calis gaudia prælegit, & prædestinavit. Dilectissimi Christiane, quod grandis possem tibi afferre solatium? scis quare benignissimus Dominus in cruce brachia expandat? Non alium in finem, nisi ut peccator ad se confugeret miserericorditer velut pater ille filium prodigum excipiat. Quos vero? an omnes peccatores? Hoc jam tertia sermonis parte declarandum venit.

§. III. Et peccatoribus error.

8. Crucifixæ Redemptor! nonne imaginis tue habitaculum elegisti, ut obliuiscas peccatoribus esse terram? Ita est; in oppido Provinciae Syracusanæ, quod Bocherium vocatur, etiamnum hodie honoratur magna quadam Christi crucis pendens imago, cum qua anno 1575. stupendum accidit miraculum: cum ibidem insignis animarum zelotes, Franciscus Saccentis Capuccinus ad populum diceret, eoque qui ex presumptione misericordiam Divinam liberius peccarent, vehementer perstringeret, demum ad Crucifixum conversus, & mox iterum ad populum: *caveo, clamabat, o peccatores a Dei vivente ira; nam Christi manus, quas erant afflixerunt, nisi penitentiam exieritis, a cruce soluti, pro clavis gladium arripient.* (Zachar. Bayer. annal. Ord. ad ann. 1575.) Observe quid factum sit, vix facer orator hæc verba fuit, mox lingua Christi imago dexteram manum a cruce resolvit, & minantem in morem in altum levavit. Indicibile est quanto terrore percussus populus tanto pectore Divinam imploravit elemeum, ad quod Christus spectantibus omnibus manum retraxit. O miseri peccatores, an mirum foret, si cum hoc nostro Crucifixi idem contingeret miraculum; dicitur vobis in cathedra & in confessionali, non esse ludendum cum Deo, Deum quidem esse misericordem, sed & iustum, mensuram peccatorum quilibet præfixam esse occultam, peccatorem qui in profundum venerit, raro salvati, ardeat in inferno millenos innocentes quam vos estis, & que sunt familia: & tamen ad salutaria hæc monita fueri pergitis carum vestrum currere in via iniquitatis! quid mirum inquam, foret, si videret hic Crucifixus soluto brachio terribiles vobis minas intenderet? quinam autem sunt illi peccatores, qui hæc Dei minas pertimescenda habent? Explico me per scripturam!

9. Cum Abalon Davidis filius in praesidio fuit, & in fuga eque capillis hæsit, nunciavit hoc militum quidam Joab: *Vidi Abalon pendere de quercu: (2. Reg. 18.)* cui Joab: si videris, quare non confodisti eum cum terra, & ego dedissem tibi decem argenti scilos, & unum baltheum; respondit nuncius, stappenderes in manuum meam argenteos, nequamquam mitterem manum meam in filium Regis! O scilicet bene! quamvis Abalon fuerit reus mortis,

is, tamen prudens hic miles non ausus est violentas illi manus inferre in reverentiam dignitatis, personæ & regis sanguinis. Dic mi Christiane, quis est ille, quem vides pendere in ligno? non est nocens filius Davidis, sed innocens Filius Dei, Rex regum & Dominus Dominarum! qui ergo fieri potest, ut obliuiscas peccator non exhorretent persequi optimum Dominum? loquor de illis, qui destinata malitia pervertunt, & ad peccandum inducunt a nimas Divino Sanguine redemptas? loquor de illis, qui impudenti vivendi genere toti viciniae scandalum præbent! loquor de illis, qui non obstantibus monitis ac precibus turpissimas consuetudines compluribus annis prorogant! loquor de illis, qui in occasionibus, quas vel ipsi læca erubescunt, obliuiscunt hærent! loquor de illis, qui ita vivunt, ac si hiant brutorum totius carni sine animæ essent, videnturque potius ad demones, quam ad Dei servitium esse creati. Istiusmodi peccatores sunt miseri illi, qui irati Numinis minas ac vindictam, maledictionem ac supplicia publica supra totam communitatem ac regionem provocant: quamvis amabilissimus noster Crucifixus non sit nisi mera beneficentia ac Bonitas, tamen propter pessimos id genus peccatores ex iustitie læ cursu quasi cogitur, ut nonnunquam morbos, superstitas, ferilitates, fulmina, grandines, aliaque mala permittat. Quare? quia eorum peccata ob loci sanctitatem ac reverentiam longe sunt deteriora peccatis aliorum. Dubitas? Ergo convinco!

10. Salmassar Rex Assyriorum ob negata tibi tributa armatum exercitum duxit in terram Israel occupataque Samaria quinque tribus Israelis in Babyloniæ captivitas transtulit: ne vero terram Israel inhabitatam relinquere, misit illic Assyrios, qui terram colerent. Assyrii isti, prout erant idololatæ, ita idololatriam suam impietatem etiam in terra sancta proferebantur: lubricis tibi varia idolorum monstra, quibus Divinos honores deferabant. Quid evenit? Dominus Deus tanto secleriter vehementer indignatus, immisit in eos leones, qui interfecerunt eos. Terribile omaino supplicium! sed quælo qua de causa tam graviter puniti sunt? Propter crimen idololatriæ; recte quidem; sed nonne etiam in terra Babylon idololatriam exercuerunt? utique exercuerunt! an etiam tibi pro leones, aut alia supplicia puniti sunt? Non sunt. Et quare non? an idololatria in Israel erat gravius peccatum, quam in terra Babylon? sine dubio erat gravius, reponit Doctissimus Abulenſis; fallos Deos colere in terra gentili, erat crimen utcumque tolerabile, ut idem delictum committere in regione sacrali, ubi Deus templum suum habebat, & singulari cultu honorari desiderabat, id enim velle tanta erat criminis enormitas, quæ leonibus alique horrendis suppliciis merebatur vindicari! repetantur verba Abulenſis, ap. Barz. ferm. 72. num. 20. *Deus non immisit leones contra gentes istas, qui est bene idola, sed quia e-*

his famulans! scio, quod ab ingratis peccatoribus quotiens milleis probris ac injuriis afficitur! Verum Deus creavit illud in bonum, ut exaltaret nos, ficut in presertim carnalis, & falsus faceret multos populos! per duo secula, & amplius, quibus hic clementis mez throum erexit, salvos fecinumerabiles tam corpore, quam anima tenus! promitto & tibi meam beneficentiam, modo per seriam peccatorum penitentiam, per vitam pie Christianam, per competentem cooperationem te gratiarum mearum participem, dignumque facere fatigas! Amen.

In Festo S. Matthæi Apostoli.

C O N C E P T U S XXVIII.

De reverentia sacerdotibus debita propter potestatem, quam habent in Corpore Christi mysticum, quam rebus.

Multi Publicani & peccatores venientes discumbant cum Jesu. *Matth. 9.*

Christus in peccatorum conversione substituit sibi sacerdotes qui tam in corpore Christi mysticum, quam in corpore Christi reale admirabilem habent potestatem.

Quis satis explicet ineffabilem Divini (Salvatoris) amorem erga peccatores? Vix mundum ingressus, jam a primis incunabulis peccatores vocare, & cum ipsis conversationem habere solitus est. Ingressus, & perambulans Jericho, oculos non in Principes & Sacerdotes, non in divites & nobiles, sed in Publicanum Zachæam conjecit, & cum illo amicitiam pepigit. Ingressus in domum Simonis leprosi, non in ciborum aut panis sapore, nec convivi apparatus delectabatur, sed ex peccatrice Magdalene peccata sua detestans, & Divinis pedibus advoluta summum beneplacitum hausit. Ingressus urbem Samaritanam venit ad fontem Jacob, & quid ibi? cum muliere Samaritana peccatrice collocutus, tam magno gaudio afficiebatur, ut neque sitim, neque famem, quam paulo ante passus est, amplius sensit: cum enim Discipuli eum monerent, ut manducaret, respondit. (*Joan. 4.*) *Ego cibum habeo manducare, quem vos nescitis, qui cibis certe non alius fuit, nisi anima foemina peccatrice.* Hodie Christus Jesus vidit iterum peccatores sedentes in telonio Matthæi secum in domum, ubi una cum magna Publicanorum & peccatorum turba discumbebat dicente hodie non Evangelio: (*Matth. 9.*) *Multi Publicani & peccatores venientes discumbant cum Jesu.* Quæ causa fuit tam frequentis & amicæ conversationis Christi cum peccatoribus? certe non alicui, quam amor alienæ salutis, quo errantes oculos ad salutaria fidei passua adducere, & ab exitiali peccatorum iugo liberare voluit.

Hæc cum ita sint, o mihi peccatores, quis jam nunc, postquam Divinus Passus ad Patrem in caelos rediit, quis vestri curam habebit? elui! derelicti, orphani, & infernali lupo in prædam dati estis! Dilatissimi! meo terreamini his lamentis, quæ non alium in finem eructare voluit, quam ut viam mihi iterum ad Sacramentum Ordinis, de quo deinceps adhuri sumus! Christus in calum abiens non deseruit peccatores, sed ne in posterum infordiam lacunam vitiorum reciderent, alios sibi, qui suas in terris vices gererent, substituit. Et quinam sunt isti? sunt Sacerdotes, quibus tam amplam sere, ac ipse habet, potestatem contulit. Est autem inter Sacerdotium & alia Sacramenta, hoc discrimen, quod quælibet Sacramenta percipit, pro se solummodo illa percipit, sicut qui Baptisma percipit, in suum commodum baptizatur, qui Confirmationem percipit, in suum commodum confirmatur, & sic de cæteris: sed Sacramentum Ordinis non pro percipiente solum, sed pro communi Ecclesie obsequio, & ut tante fidelium ordinando conferat, videlicet, ut illi, quos Deus speciali vocatione elicatorum numero extrahit, & deinceps per minores primo, mox per majores, sacrodotice ordines ad sacerdotium attollit, sint tanquam canales, per quos Deus sua in nos munera derivat: Legati, ut illi, Matres, per quas nos lactet: Magistri, per quos nos erudiat: Interpretes, per quos voluntatem suam nobis manifestet: Legati, per quos sua nobis mandata insinuet: Ducæ, per quos ad æternam nos salutem perducant. Et demum sunt Sacramentorum Ministri, per quos populum suum sanctificet.

1. Propositio. Agite, mi Christiani Auditores, consideremus Divini Redemptoris Bonitatem in institutione Ordinis, & quia relictorum Ordinum r. gr. Diaconatus, & Subdiaconatus & explicatio parum ad rem facit, omnia illa, de sacerdotio, ad quod reliqui Ordines, tanquam multi gradus ad scalam diriguntur, in quantum nosse expedit, loquamur. In presentifermone dilucidabimus duplicem sacerdotis potestatem, quarum prima est illa, quam habet in Corpore Christi mysticum, & vocatur potestas jurisdictionis, altera, quam habet in corpore Christi reale, & vocatur potestas ordinis. Geminum autem in hac materia mihi auditorium constituo: Laicorum ex hac, & sacerdotum ex ista parte, ea lege & pacto, ut cum sacerdotibus solis aliquid in aures dicere voluero, laici aures obturent! Favete!

§. I.

3. Confirmatio. Cum Patriarcha Josephi benedicta a suo Domino accepta deprecariæ, & oblationem ex his contractam indicare vellet, & eo maxime gloriabatur, (*Gen. 39.*) quod corpus applicat: exultis! quæ sunt funes, sed & anima ipsam corripuit Aristomenem, qui nihilominus videri, diffimulatoque dolore, *Clavis Spirit. Cathol. Conc. Tom. II. Pars II.*

& bo,

& bonâ profana, sed ad ipsam caelestis palatii portam acciperent per hac verba: (*Matth. 18.*) *Suasione ligaveritis super terram, erunt ligatae & in Cælo, & quæcumque solveritis super terram, erunt solutae & in Cælo.* Cupis scire mi homo, quam magna hæc potestas? dico tibi esse supremam, imò Divinam; hinc cum Christus ad paralyticum diceret (*Matth. 2.*): *Remissionem tibi peccata tua, admirabundi Judæi se invicem spererant, a quo potest dimittere peccata, nisi solus Deus?* Apostoli Paulus & Barnabas in Lycaoniam delati incidit in virum infirmum, qui claudus ex utero matris suæ nunquam pedem movere, nunquam a cunis ambulare poterat: intuens in eum Paulus, & commiseratione tactus, præcepit illi magna voce, in nomine Domini stare, & ambulare! Prodigium! mox in pedes erectus ille stetit, & ambulavit coram univerfo populo: Et ecce! turba præ admiratione vis sui compotes complodere manus, & exclamare coeperunt: *Dii similes hominibus descendunt ad nos!* (*Act. 14.*) Quare autem hunc in sensum exclamarunt? quare Paulum & Barnabam Deos humana specie velatos putarunt? nempe propter beneficium prodigiosum, quo hominem claudum in pedes erexit, etque per duo verba nervorum soliditatem viscerum. Itane ideo foli? quid si ad duo verba ipsorum vinculis? sed eni! hæc anime delimitas, scelerum cicatrices, & squallidus peccatorum carcer, in his paucis verbis: *Ego te absolvo!* rumpitur, & vulnosa sanatur. Non enim veritate cum Job dicere possumus: *Non est super terram possessus, qui comparetur ei, nempe potestati Sacerdotis?*

Utamur claritatis causa alia adhuc similitudine: fingamus juvenem aliquem densissimè ternebras a rivalibus suis lethaliter fasciarum. Infelix humi steratur, & quaeversum oculis perultratus omnia, videt neminem: clamat, & non auditur! conatur surgere, & delectu virum relabatur! Interim e vulneribus non gutta, sed rivus sanguinis fluit, & subeunte animam miserama totius antea vite scena, iratam desuper & mitibundam contemplatur Dei justitiam. Inus oblatrantem, & aculeantem adit conscientiam, infra se aperit, & anxie expectantem intuetur infernum: unde attonitus, tremebundus, & singultiens modum non invenit, quo imminente æternam poenam subterfugiat. Transcunt tunc illas per oras potentissimi orbis Monarchæ; nemo eorum tantarum est opum, ut rumpere possit vincula, quibus infelix illa anima innotat. Transcunt Calites omnes; non illi quidem quidquam possunt. Vertat se miser ad Beatorum Spirituum novena agmina, singularum propitiam imploret dexteram: non tamen vel singuli vel universi solvere vinculum poterant, rogare tantum possunt, ut solvantur. Non Virginitas candor, non Martyrium sanguis, non Anachoretarum rigor, non Prophetarum scientia, non fides Patriarcharum, quod

Mm 3

que

vel alteram ex Sacerdotibus, quorum officium & vocatio est, peccata populi corrigere, per accidens esse peccaminosam, adeo hunc culpabilem & carere tuum non est, ut potius quam profunda humilitate, silentio, & compactione illius correctionem Deo relinquere & commendare debeat. Hac pro nunc, proxime animi sui vulnus severiore sale perficabam.

§. III. Tertio, propter virtutem castitatis, ad quam obligatur.

7. Jam dico tertio, honorandos esse Sacerdotes, qui Angeli sunt, illibata morum & animi ad quam firmissime obligantur & qua populo praeferre debent, castimoniam. Oh Munde immande, quantum tu nauseam creabis Deo, cum e oculis in te respiciet? stabulum es sordidissimum, lacuna es foetentissima, feticulentum es obscurosimam. Verum Sacerdos in hoc stabulo inter hircos est agnus candescens: in hac lacuna est foli illasus, pertransiens: in hoc feticulentum est lilium innocens splendescens. Nunquid honore, & amore citi dignissimus? quanta autem cum aequitate, & fere dixerim necessitate Deus & Ecclesia Sacerdotibus legem castimoniam injunxerit, patet ex illo Apostoli monito, (Hob. 18.) Pacem sequimini & sanctimoniam. S. Chrysostomus & Hieronymus ap. Speranz. punct. 116. legant: Pacem sequimini & castimoniam, rationem istam adjungit textus: *sus qua nemo vidit Deum*: cum igitur ad videndum Deum necessitas sit castitatis virtus, quam innocenter, & ab omni impuritate immunes oportet esse Sacerdotem, qui quotidie Deum videt in altari, quotidie Agnum immaculatum de caelo vocat, quotidie m-nibus tractat, ore sumit, & in pectore tanquam hospitio recipit. De Conrado Abbate Villariensi, postea Cardinale & Legato Apostolico in Germania narratur, (Za. col. Viri. S. Mar. Ognienensis,) quod digiti ejus sacri, quibus ad consecrationem Corporis Christi utebatur, de nocte adeo fuerint lucidi, ut his frequenter in tenebris longa candela adflueret, aiatque peragenda uteretur. Si ita est, oh quantum fulgore coram Deo & Angelis radiabant manus, os, & pedes Sacerdotis, quibus Divinitatem eorum quotidie conficit & comedit? quantum pariteris donum in animam Sacerdotis, ad gratiam Divinam dispositi, & cooperantis subsistet Dei Filii, qui amore castitatis elegit sui Matrem Virginem, qui pro omnem vitam, quantum ex Evangelio constat, ne quidem nominavit vitium huic virtuti contrarium, & qui in collegio Apostolico neminem passus est hunc vitio suspectum? Nec solum coram Deo & Angelis, sed & coram hominibus hac castimonie virtus admirabilibus splendet radiis; hinc Dominus Deus discrete praecepit, ut in infima viciu Sacerdotalium sinitia preter campanas & tintinnabula etiam mala punica appenderentur: cur? ut significetur, Sacerdotem non solum per verbum praedicationis, quod per tintinnabu-

la denotatur, sed etiam per mala punica, qui virginei pudoris symbolum sunt, debere populum edificare, (Rupert. lib. 3. in Cant.) nimenim quam certum est, non esse aliam magis virtutem, quae Sacerdoti auctoritatem, & venerationem conciliat, populumque subiectum ad Dei servitium, & vitam pie Christianam magis inflamat, quam istam.

8. Hinc illa lacryma! hinc illa lacryma! clamat nonnemo, qui haecenus, dum de castitate Sacerdotum loquor, continuo in sinum rursus. Face, quisquis es, patere, ut tui in vicem eloquar, quae cogitas? obtura aures? ad Sacerdotis verba factam!

9. Advertis, mi Sacerdos, quid hic laicorum rursus sibi velit? nimirum inquit, non esse quod Sacerdotes hac ex parte sibi iactabunda applaudant, perebreuisse non nunquam scandala, ex quibus innotuit, etiam illos non esse Angelos, a vitio contrario immunes. Eheu! utinam saltem dicerent! Antiquitus cum aliqua Vestalium Virginum, (Menoch. cont. 8. v. 43.) qui in delubris conservando perpetuo igni serviebant, impudici criminis convinceretur, ad crudelissimam mortem condemnata, primo flagrascent, dein a sacrificiis imaledici, ac demum viva subtus terram tumulari solebat. Tanta autem ea die erat populi consternatio ac publicus lacrimatus, ut nemo conviviis interesse, nemo negotia publica tractare, nemo alteri colloqui auderet. Si hoc inter gentes, cheu! quanta tristitia Ecclesiam obrui necesse est, cum viderie & Sacerdotibus aliquem tam pudendo scelere contaminari? cum viderit hunc sacerdotem destruere quod alii adificat, non Christum sed voluptatem sectari, non Deo, sed diabo vivere! O bone Deus! Quid infelicissimus Sacerdos, qui hac pie sordescit, quid ad Dei gloriam, quid ad animarum salutem, quid ad peccatorum conversionem facere poterit? qui talibus viciis, postum cum Christo fidei Hom. contralaxit. dicere, *inuisit sit, & ad nihil accomodatus*: quin imo plus nocebit, quam proderit; quia sceleris, quo laborat, contagionem etiam in subiectum populum exempli pravitate propagabit. Clamet ad rivum ulque de cathedra, moneat & hortetur sine fine in sacro tribunali, dicat, ad consequendum salutem esse necessitatem penitentiam, fugam occisionis, & vitam ab omni peccato alienam, & quae sunt alia, nihil efficiat, ait S. Hieronymus, ad Oceanum. un. viro, *perdes enim auctoritatem dicendi, equi sermo spei destruat*. Bacchides & Alcimus impii Regis Demetrii Bellidices cum ingenti exercitu venerunt in Judaeam, missique legati ad Judam Machabzum & fratres ejus amicitiam illorum sollicitabant, pacis condiciones offerrebant, protestantes, se nihil inimicum moliri. Quid egerunt Machabaei? *Non intendentes sermonibus eorum!* (1. Mach. 7.) Et quare? quam ob rem suspectam habuerunt legatorum fidem? quia viderunt, quod venerint cum magno exercitu: cogitabant secum generosi pugiles: quo modo

CONCEPTUS XXX.

De bello Turcico infelicitate gesto, & promulgato 14. de causa Jubileo.

Extollens vocem quaedam maister de turba dixit illi: Beatus venter, qui te portavit, & ubera quae fuxisti, Luc. 17.

Hodie B. V. Christianis exercitii valde propicia fuit.

Hodie, dilectissimi, hodie felicissima dies est, quae ante centenos & sexaginta octo annos, id est, anno millesimo, quingentesimo, & septuagesimo primo sanctae salvificae Ecclesiae grandem gloriam, ac emolumentum parituri. Solimus Turcarum tyrannus, postquam Venetorum Reipublicae Regnum & Insulam Cypriam injustissimo bello eripuit, victorios elatus formidabilem classem expedit, qua ceteras Hellepontici, ac Aegei maris insulas devorare, & sic in illis regionibus Christiani nominis Reliquias penitus extinguere cogitabat. Indoluit tanto Ecclesiae periculo sanctus Pontifex Pius V. eoque, quo pro Dei gratia ardebat zelo, Christianos Principes commouit, ut conjunctis viribus saustulo Turca molimini sese opponerent. Communitio felicem nocte effeclum; inito iocedere inter ipsum Pontificem, Hispaniarum regem, Republicam Venetorum, & equites Melitenfes, consista est terribilis ducentorum, & amplius irremiam classis, tormentis bellicis, omnique armorum genere ac praecipue cubis, militibusque mire animosis optime instructa, atque invictissimi Joannis Austriae, tanquam supremi Archialiafii imperio subdita. Generosi hi Pugiles dispositi in aciem navigis Dei & aura favente vela dabant, & hodie circa meridiem in classem Turcarum apud Naupactum in cidebant: ventum est ad crudele praelium, quo iteratis tormentorum ac fulminum explosionibus totum mare ardebat, atque insu utrinque sanguine rubere visum est. Tandem post quatuor horarum certamen victoria profusius insignis, ac aetna inaudita penes Christianos stetit: caesa sunt barbarorum triginta millia, mancipia Christiana in libertatem assera ad quinque millia, inimicae triremes captae plus quam ducenta, flammis & aquis haulta nonaginta, tormenta majora hosti erepta mille & fere ducenta, minorae trecenta, & quod caput est, fractus est tyranni saltus, non aut amplius Christianorum regiones eo bello infestare. (Faviana. L. de Beohe. V. M. c. 17. & alii.) Hanc victoriam a Deo prodigiode datam, & patrocinio Beatissimae Virginis impetratam esse adeo indubitate est fidelium perlusso, (Forsell in vita Virg. & alii.) ut Pius V. Pontifex in perpetuum rei memoriam hodierno festo titulum adiecerit Mariae de Vittoria. Cur autem Beatissima Virgo (Favian. Strada de Bell. Belg. Dec. 1. l. 9.) adeo fovit Christiano exercitui, ut etiam hostes

modo convestunt inter se verba pacifica, & manus armatae, verborum blanditiae & militum copiae? amica promissiones & inimici casus? hac cogitatur, simulque legatos pro deceptoribus habuerunt. Ita in nostro caly fieri amat, sunt Sacerdotes, qui per totum annum contra vitia detonant, virtutum extollant, pacem cum Deo & proximo commendant, & tamen nihil efficiunt: quare nihil? quia exemplo destruant, quod verbis adificat, nec manibus operantur legem Dei, quam ore sonant. Hanc certe in sensum S. Felix quasi dicit, (Semin. Regn. Dei p. 2. c. 4.) cur verba praedicatorum sint adeo debilia in morando? discrete reposuit, quia manus eorum tam valde debiles in operando! Oh utinam Sacerdotes ab hoc viti genere essent illibati, atque opere complerent, quod verbis loquuntur, profecto pauciora essent scandala, & plures peccatorum conversiones.

10. Epilegus. Tu vero, mi Christiane, profundissime cordi tuo imprime illud principium: ad verba, non ad mores Sacerdotum attendendum esse! accipis & quidem libenter a benefactore aureum, etiam manus qua aureum tibi porrigit, illota & sordida sit; ita oportet ut salubrem doctrinam, & vite Christianae regulam a Deo gratia mente accipias, etiam si illam tibi per Sacerdotem discolum, & vitiosum in siner; id enim expresse docuit & praecipit Christus Dominus, iniquens, super cathedram Moysis sederunt Scribae & Pharisei, quodcumque dixerint vobis, facite, secundum opera autem illorum nolite facere! Postquam Patriarcha Moyses in monte alloquio Dei per aliquot dies fratus est, deia cum duabus tabulis legis ad populum redus, tanto facie splendore coruscavit, ut filii Israel in eum oculis intendere non poterant. Cur autem hoc ex Dei ordinatione factum, cur Moyses tam radiolo fulgore circumdatus est? Nempe ut Israelite tantum oculis deligerent in tabulis legis, non in Moysen. Elio, quod ille tabulas primo confregit, esto, quod Aegyptium occiderit, esto, quod athiopis nuperit, ta legem apice, & secundum hanc, non secundum bajulum legis mores ac vitam ordina. Sic in nostro proposito loquor: Esto nonnunquam inveniri Sacerdotem vitium deditum, tu legem Dei, quem docet, non vitam, quae praesert, amulare, & de cetero Sacerdotes debito honore venerare, atque graties repende Deo optimo Maximo, quod longe plures inveniantur Sacerdotes omnibus numeris absoluti, qui muneris sui partes ad amissum explent, id est, qui sunt Angeli ex sua vocatione & officio, Angeli ex animarum & gloriae Divinae zelo, Angeli tandem ex animi puritate ab omni contrario novo profus alieni. Amen.